

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 1/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 15 § i lagen om fordonstrafikregistret och av vägtrafiklagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 december 2013 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 15 § i lagen om fordonstrafikregistret och av vägtrafiklagen (RP 205/2013 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

- polisinspektör Jari Pajunen, inrikesministeriet
- polisinspektör Heikki Ihalainen, Polisstyrelsen
- verkställande direktör Pasi Nieminen, Automobilförbundet rf.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- trafikråd Kimmo Kiiski, kommunikationsministeriet

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Trafiksäkerhetsverket Trafi
- Rättsregistercentralen
- Dataombudsmannens byrå.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om fordonstrafikregistret och vägtrafiklagen ändras. Genom lagändringarna fullgörs skyldigheterna enligt Europaparlamentets och rådets direktiv om underlättande av ett gränsöverskridande informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott (CBE-direktivet). Direktivet syftar till att säkerställa effektiv utredning av trafiksäkerhetsrelaterade brott även när dessa brott begås med ett fordon registrerat i en annan EU-medlemsstat än den medlemsstat där brottet begicks.

Enligt CBE-direktivet ska EU-medlemsstaterna utbyta sådana uppgifter om fordon och fordonsens ägare eller innehavare som finns i medlemsstaternas fordonsregister. Den stat där ett brott har begåtts kan använda de uppgifter som

den fått av en annan medlemsstat för att fastställa vem som är personligen ansvarig för något av de vanligaste trafiksäkerhetsrelaterade brott eller förseelser som nämns i direktivet. Informationsutbytet effektiviserar i synnerhet utredningen av de trafikbrott och trafikförseelser som registrerats vid automatisk trafikövervakning samt verkställigheten av påföljderna.

De möjligheter att utbyta uppgifter som krävs enligt CBE-direktivet finns redan i nuläget i Finlands fordonstrafikregister. Lagen om fordonstrafikregistret föreskriver om möjligheten att lämna ut uppgifter ur registret till både nationella och utländska myndigheter och andra aktörer. Lagen ska dock enligt förslaget kompletteras med bestämmelser om att de logguppgifter och

övervakningsuppgifter som uppkommer vid behandling av uppgifter enligt CBE-direktivet lagras i och utplånas ur fordonstrafikregistret i enlighet med rådets beslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (Prümrådsbeslutet). Fordonstrafikregistret förs av Trafiksäkerhetsverket som ska vara det nationella kontaktställe för utbyte av uppgifter som avses i CBE-direktivet.

Vägtrafiklagen föreslås få en bestämmelse i enlighet med CBE-direktivet om ett informationsbrev som polisen får skicka ut till ägaren eller innehavaren av ett utomlands registrerat fordon eller den på annat sätt identifierade person

som misstänks för det trafiksäkerhetsrelaterade brottet. En förutsättning för att ett informationsbrev ska kunna skickas ut är att tillsynsmyndigheten beslutar att inleda uppföljningsförfaranden avseende de misstänkta trafikbrotten. Vägtrafiklagen ska enligt förslaget också föreskriva om de uppgifter som enligt CBE-direktivet ska inkluderas i informationsbrevet, nämligen trafikbrottets eller trafikförseelsens rättsliga påföljder i Finland, typen av överträdelse, ort, datum och tidpunkt för brottet eller förseelsen samt beteckningarna på de brott eller förseelser som överträdelsen gäller.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Regeringen föreslår att lagen om fordonstrafikregistret (541/2003) och vägtrafiklagen (267/1981) ändras för att det så kallade CBE-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv om underlättande av ett gränsöverskridande informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott) ska kunna genomföras.

Ändringarna avser att förbättra det gränsöverskridande informationsutbytet för att trafiksäkerhetsrelaterade brott och förseelser ska kunna utredas och påföljder verkställas effektivare. Detta gäller särskilt när det fordon som använts vid lagöverträdelsen är registrerat i en annan EU-medlemsstat än den stat där brottet har begåtts. Enligt direktivet är medlemsstaterna skyldiga att utbyta den typen av information om fordonen och deras ägare och innehavare som kan utnyttjas för att utreda vem som gjort sig skyldiga till de vanligaste brotten och förseelserna som äventyrar trafiksäkerheten. Brotten anges i lagen.

Det informationsutbyte som direktivet avser gäller offentliga uppgifter i nationella fordonstrafikregister. I praktiken ska informationsutbytet gå till så att den myndighet som är nationellt kontaktställe via det gemensamma informationssystemet Eucaris får direkt åtkomst till upp-

gifterna i informationssystemet i en annan medlemsstat. Skyldigheten att lagra och utplåna de logguppgifter och övervakningsuppgifter som uppkommer vid behandling av uppgifter följer det så kallade Prümrådsbeslutet. Enligt utskottet är skyldigheten bra när det gäller att säkerställa dataskyddet. Över lag beaktar propositionen kraven på skyddet för och behandlingen av personuppgifter på behörigt sätt, enligt vad utskottet erfar.

Utskottet ställer sig bakom förslaget att förbättra informationsutbytet. Vår gällande lagstiftning tillåter i och för sig redan nu att uppgifter om ägare och innehavare till fordon skickas till en annan medlemsstat via teknisk anslutning. Men direktivet ger bättre möjligheter att identifiera personer som gör sig skyldiga till lagöverträdelser och verkställa påföljder i hela EU, särskilt vid automatisk trafikövervakning. För att påföljder ska kunna verkställas effektivt i hela EU behövs det emellertid sannolikt mer långtgående harmonisering av både lagstiftning och procedurer i medlemsstaterna, erfar utskottet.

Vid utfrågningen av de sakkunniga kom det fram att vissa delar av påföljdssystemet, men också av reglerna om bland annat de praktiska förfarandena för behandlingen av påföljder be-

höver ses över. Dessa frågor kan dock inte granskas i detta sammanhang.

Trafiksäkerhetsverket som kommer att vara nationellt kontaktställe måste inrätta en ny tjänst för att överlåta uppgifter. Också förfrågningar som Finland skickar till andra medlemsstater kräver att polisens informationssystem för trafikövervakning ändras. Det är viktigt att snarast möjligt genomföra alla de systemändringar och andra ändringar som de föreslagna bestämmelserna kräver.

Polisen får enligt förslaget skicka ett informationsbrev om ett trafikbrott eller en trafikförseelse som begåtts i Finland till ägaren eller innehavaren till ett misstänkt och utomlands registrerat fordon eller till en i övrigt berörd och identifierad person, om den avser att vidta åtgärder med anledning av överträdelsen. Också finska medborgare kommer sannolikt i fortsättningen att få

betydligt fler informationsbrev enligt CBE-direktivet från andra medlemsstater. Därför är det ytterst viktigt att allmänheten informeras ordentligt om det nya systemet och framför allt om eventuell ny praxis som det kräver. Informationen måste gå ut senast när lagen har trätt i kraft.

Sammanfattningsvis anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 14 februari 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kalle Jokinen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Thomas Blomqvist /sv
Markku Eestilä /saml
Ari Jalonen /saf
Jukka Kopra /saml
Merja Kuusisto /sd

Raimo Piirainen /sd
Hanna Tainio /sd
Eila Tiainen /vänst
Ari Torniainen /cent
Reijo Tossavainen /saf
Oras Tynkkynen /gröna
Mirja Vehkaperä /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.